

NOVA DOBA

Študijska knjižica
dolž. iztis

Ljubljana

Stane letno 60 Din, mesečno 5 Din, za inozemstvo 240 Din.
Oglasi za m. višine stolpca 50 p. Reklame med tekstem 70 p.
Posamezna številka stane 1 Din.

Izhaja
vsak torek, četrtek in soboto.

Uredništvo: Strossmayerjeva ul. št. 1, I. pritličje. Telef. 65.
Upravišтво: Strossmayerjeva ul. št. 1, pritličje. Telef. 65.
Račun kr. poštnege čekovnega urada št. 10.066.

Naše mestno gledališče.

Celje, 4. julija.

Dram. društvo v Celju, ki vodi od prevrata upravo Celj. mest. gledališča je storilo v pretečenih letih z jekleno vztrajnostjo, žrtvami in naporom vseh sil svojega članstva veliko kulturno in nacionalno vzgojno delo. Spominimo se samo malo nazaj na one čase, ki so sledili prvemu prevratnemu gledališkemu navdušenju naše mestne publike. Primitelj, ako so že vnaprej po naslovu na gledališkem listu obetale zadosti smeha in »teatra« so se tako za silo napolnile naš Talijin dom, za reprize je bilo pa že vedno opasnost, da dožive prazno hišo in tisto mrtvo, zevajočo praznino lož in parterja, ki tako čudovito »pomirjevalno« upliva na one, ki so žrtvovali večer za večerom študiju v gledališču za tisto kulturno publiko, ki ji je vse premajhno in preslabo, ki nima za gledališče ne časa ne denarja, ker še nikdar ni imela in ni začutila one notranje potrebe po duševni hrani v slovenskem gledališču, ki ga je Celju doslej vzdrževala poštrenost in idealizem nekaterih posameznikov. Uprava našega mestnega gledališča je v pretečeni sezoni, ki smo jo nedavno zaključili z gostovanjem mariborskega gledališča, storila velik korak naprej s tem, da si je znašla pridobiti še dosti redna gostovanja narodnega gledališča ljubljanskega in mariborskega in da ji je uspelo ta gostovanja tudi finančno vzdržati kljub nizkim vstopninam in visokim režijam. Celje dolguje odkrito zahvalo ravnatelju in upravniku ljubljanskega gledališča g. Mateju Hubadu in upravniku mariborskega gledališča g. dr. Radovanu Brenčiču in vsem onim požrtvovalnim igralcem in igralcem omenjenih gledališč, ki so k nam v Celje radi prihajali ter dajali našemu gledališču vedno novega, osvežujočega življenja. Prefekta sezona je bila lepa, dosegla je umetniško višek in pokazala je, da smo si v Celju tekom zadnjih let vzgojili dobro, hvaležno in zvesto gledališko publiko, ki je danes največji ponos našega Celjskega gledališča in najvišje in najlepše priznanje vztrajnosti onih idealistov, ki so v mrtvo in tujo gledališko zgradbo mesta Celja prinesli življenje, ki je postalo silnejše, ko nerazumevanje onih visokih činiteľev, ki so Celje pustili zmrzovati in hilitati. Za vse je bilo denarja v Ljubljani in še več v Beogradu — Celje ni moglo

kljub danim zagotovilom doslej še ničesar doseči. In tako je bilo Celje menda edino gledališko mesto v državi, ki je moralo brez državne pomoči izhajati. V cast gledališki upravi in dobremu gospodarstvu, ki ne pozna gledaliških naslovov in honorarjev pač pa vestno in skrbno delo, se je celjsko gledališče vzdržalo doslej.

Od gostovanj pretečene sezone gre naše gledališče v bodoči sezoni v razvoju in napredku še dalje. Udruženje gledaliških igralcev SHS mestni odbor Ljubljana je sklenilo z dosedanjim gledališkom upravo v Celju pogodbo, ki pomeni za Celje izredno važen in velik dogodek, ker nam vsvarja redno gledališče, čegar umetniško vodstvo bo v rokah Udruženja s polnopravnim sodelovanjem in soupravljanjem dosedanjega gledališkega vodstva in sodelovanjem domačih igral-skih moči. V polnem razumevanju bistveno novega položaja, ki ustvarja stabilnito v našem gledališču je Mestna občina celjska v svoji zadnji občinski seji dala gledališko poslopje z vsem inventarjem in vsemi dosedanjimi ugodnostmi v najem Dramatičnemu društvu kot upravniku in gospodarju gledališča za dobo 10 let ter nastavila za gledališče strokovno naobraženega gledališkega mojstra. Zunanji formalitetam, ki so tako v celoti izvršene, bo sledilo v prihodnjih mesecih tiho, notranje delo intenzivnih priprav za bodočo sezono, ki upamo in za trdno pričakujemo, da bo lepa in da bomo Celjani žnjo zadovoljni.

Mirko B. Mijušković:

Od Kosova i prije Kosova.

(Govor na parastosu palim borcima za slobodu i ujedinjenje u Narodnom Domu na Vidov-dan 28. juna 1923.)

(Dalje.)

Car Dušan, budući dalekovidni diplomata odmah posle bitke kod Dimotike (1352) predviđao je kolika opasnost preti od turske najezde balkanskim državama i hrišćanstvu, a naročito posle pada Galipolja. Zato je i uputio jedno pismo papi Inokentiju VI u Avinjon po naročitom izaslanstvu (1354) u kojem je izložio tursku opasnost za hrišćanstvo, moleći ga, da ga pomogne i da ga postavi »kapetanom« hrišćanskih vojski (ciljajući s tim da ga pomognu tadašnji vitezovi sa ostrva Rodosa i Aten). Papa svesrdno primi predlog

Dušanov i blagoslovi njegov postupak. Izaslanstvo na putu bude primljeno u Italiji od češkog kralja Karla IV, koji je bio tada radi krunisanja tamo došao. On uruči izaslanstvu pismo za Dušana, u kojem je hvalio nameru Dušanovu, želeći mu najbolji uspeh i nazivajući ga »dragim bratom s kojim je vezan plemenitim slovenskim jezikom«.

Od nameravanog pohoda ne bi ništa, jer Dušan bude napadnut od vojske kralja Ugarske Ludvika 1355 g. baš kad se i izaslanstvo povratilo, jer je Ugarska zavidljivo gledala na svaki uspeh Srbije. Dušan napad odbije, ali na veliku nesreću balkanskih država i Europe naprasno umre 20. decembra 1355 god. Izgubljen je bio muž, koji bio jedino mogućan, da se odupre azijskim hordama. Sa Dušanom zaka-pa je kultura Balkana za čitavih 600 god.

Posle smrti Dušane nastupio je na srpski presto mladi njegov sin car Uroš, koji je imao tek 19 god. koji je bio ujedno i poslednji Nemanjić. On nije imao ni iz blizu onih državničkih i vojničkih osobina, koje je imao njegov otac, da može da upravlja krmom broda velike nedavno proširene države. Jer Dušan za vreme svoje vladavine, kako je koju oblast svojoj vlasti potčinjavao, tako je odmah postavljao za namesnike istaknute vojskovođe svoje velike vlastele. Ti vlastelini, ili kako ih narod zove velikaši, čim osetiše slabost Uroševu, počese se jedan za drugim odmetati i proglašavati se samostalnim vladacima. Prvi se odmetnuo njegov polubrat Simeon (gospodar Epira i Arlone); namesnik Makedoniji Vukašin proglasi se za kralja i odvoji se sa svojim bratom Uglješom (despotom Prekovardar. Istočne oblasti), što bejaše najteži udarac za državu. Može se reći, da je od velike Dušanove države posle njegove smrti postao konglomerat plemićkih teritorija.

Turci za to vreme nisu mirovali, oni osvojiše Trakiju i presekoše vezu Carigrada sa ostalim hrišćanskim svetom. Napadi bejahu učestali na oblast Despota Uglješe. Kralj Vukašin i Uglješa rešiše se, da napadnu Turke i da ih isteraju iz Europe.

U pozno leto pođoše sa vojskom ka Adrianopolju u susret Turcima. 26. septembra (po st. kal.) 1371 god. sukobiše se vojske kod biv. vizantijske varoši Černomena na desnoj obali reke Marice. Tu su Srbi pretrpeli strahoviti

poraz. U boju pogibaše oba brata kralj Vukašin i despot Uglješa. Bitkom na Marici otvoriše se vrata srpske države Azijatima. Tom bitkom počinje tursko gospodarstvo nad Južnim Slovenima. Srpske zemlje na jugu Šar-Planine behu izgubljene. Od te bitke Turci počese naglo napredovati. Od tada počinje onaj marš preko Balkana i Europu kako je naš slavni pesnik Vladika Njegoš rekao:

»Vrađe pleme pozoba naroda,
Dan i narod kao čuku ticu.«

Glas o bitci na Marici stigao je u Avinjon (tu je bilo sedište katoličkih papa u to doba) 1372. Papa Grgur VII pisao je Ludviku, kralju ugarskom, da se sazove kongres i da se što pre pristupi oslobođenju zauzetih predela i isterivanju Turaka iz Europe. Na kongres dođoše u Tivu u Viotiji grčki car, latinski titularni car, kralj ugarske, Mičiči, Đenovljani i vitezovi sa ostrva Roda, ali zbog nesloge među njima ne bi ništa, nego se propustila i ta moguće još jedina spasonosna prilika. Dok su se oni većali, šta će raditi sa Turcima, Turci su imali smišljen plan — žarili su i palili po Trakiji, Makedoniji, pojavljuju se već u Epiru i Južnu Albaniju. Bugarsku skoro bez otpora pregaziše i zauzeše Sofiju 1384 god.

Među srpskim vladacima ili bolje reći velikašima u zemljama severno od Šar-Planine, jedan od najglavnijih bejaše knez Lazar Hrebljanović. Njegova oblast obuhvatala je skoro celu Srbiju pre balkanskog rata. sa prestolnicom u gradu Kruševcu. Prema svim izvorima pokazuje se kao hrabar vladalac, a uz to vrlo častan i pobožan. Imajući veliki broj ženske svoje uspeo je, da ženidbenim vezama pridobije za sebe moćne susede, što je bilo od velike koristi za srpsku državu s pogledom na opasnost od Turaka. U Zeti bejahu Balšići, u Bosni proglasilo se za kralja Tvrtko, grad Skoplje sa Kosovom imo je Lazarev zet Vuk Branković.

Turci pošto osvojiše Sofiju počese napadati Lazarevu državu sve češće. 1386 god. prodre jedna vojska pod zapovedništvom cara Murata I u Srbiju a druga pod zapovedništvom vojskovođe Šahina u Bosnu. Vojsku, koju je predvodio Murat dočeka knez Lazar kod mesta Pločnika, blizu današnjeg Prokuplja i potuče je, drugu vojsku,

Zevloun:

Klepetulje.

Čas: katerikoli — zjutraj, opoldan ali zvečer. V tem slučaju po jutru.

Kraj: kjerkoli: — na trgu, pri branjevk, pri mesarju, v trgovini s premo-gom, na ulici, v prehodu. V tem slučaju pri branjevki.

Osebe: ženske, katerekoli starosti; čim starejša, tem hujša. V tem slučaju štiri, toda izdajo za dvajset. Da bi ne bilo zamere, nastale s podobnimi imeni, se imenujejo: Gospa Januarjeva, Februarjeva, Marčeva in Aprilova.

V trenutku, ko se dvigne zastor, govori eno celo četrtletje istočasno. Iz govorjenja je slišati: »Z otroki je križ«. — »Z njimi so skrbi«. — »Z zahvalo otrok ne moremo računati!« ...

Torej imajo v perilu otroke; potem pa pridejo na vrsto odrastle in odrasli. Do otrok so pršle gospe po razmotri-vanju, da je na vratu Božič, da morajo otrokom nekaj dati, da je vse drago in da stane mnogo denarja, in sploh, da sedaj otroci mnogo stanejo. Dokler go-vore o otrocih, se drži četrtletje v skr-beh in en mesec ugotavlja družega: Kaj vi! Vi imate pridne otroke, delajo vam samo veselje, toda jaz —

V obraze, od skrbi prožete, prinese naenkrat mnogo svetlobe gospa Aprilova, katera je dosedaj le poslušala. Pravi:

»Kako naj se me pritožujemo nad otroki? Vsi otroci jeze, ker še nimajo razuma. Ne učijo se, so sladkosnedni, zapravljajo — no, niti bi ne bili otroci, če bi tega ne delali. Tudi ne more nikdo od njih ničesar pričakovati, to je stara stvar, da lahko preživje starši deset o-trok, deset otrok pa staršev ne preživi.«

Vsi trije meseci z branjevko pritr-jujejo in gospa Aprilova je nadaljevala:

»To tudi dobro vemo, da ve Bog, za koga vzgajamo sina ali hčerko. Do dvajsetih let jih preživljamo, oblačimo, pošiljamo v šole, se nad njimi jezimo ter na nje pazimo in tu imas: Fant si naj-de kako punco, se oženi in zopet da bi preživljali vse; in punca baš tako! Ko doraste, bi lahko pomagala v domačiji, toda zopet si jo vzame kak moški, ka-teri nas ni nikdar nič briga! ...«

»Samo da si jo vzame; hujše je, če jo pusti kakor Košvancevo —« je pripo-mnila mimogrede branjevka Celirkova.

Niti sod smodnika, kateri bi bil v branjarji zletel v zrak, bi ne bil pov-zročil take senzacije. Gospa Celirkova se je pasla z vidnim zadovoljstvom na izbuljenih očeh sosedinj, ker je vide-

la, da jim je lahko postregla z novico iz bližnje okolice. Izmed iznenadenih je prišla k sebi prva gospa Marčeva.

»Kaj pravite — tisti inženir je Košvancevo pustil? Saj je hodila stara s tem še nedavno po trgovinah kakor s toplim kolačem, da se bo de gospodična poročila. Glejmo, glejmo! Kako pa da tako naenkrat? ...«

»Ino, saj veste — najbrže ni bilo beci! Ja, ja, takih časov ni več, kakor so bili med vojsko, ko se je oprla gospa Košvanceva ob boke in rekla: Mi smo gospodje! Mi si lahko privoščimo vsako nedeljo goso in ložo v bio! Sedaj ni več mogoče veržiti.«

»Bilo je pa pri tem še nekaj družega!« je pripovedovala tajnostno gospa Februarjeva. Tisti inženir je začel tja šele nedavno zahajati, poznal pa je rodbino, kakor se spodobi. In to veste, če je iz boljše rodbine, se je raje umak-nil. Razume se, punca tega ni kriva, da je njen oče vedno žejen in da je mama taka opravljivka —

»To je pa res, gospa Februarjeva! Strašna opravljivka! Ob vsakega se iz-podtakne. Jaz ji privoščim, da jo je tudi enkrat zadelo!« se je oddahnila gospa Januarjeva. »Sicer pa, pustimo mlado — ona bo de popolnoma enaka njej. Kdo ve,

če ta gospod ni izvedel, kako je plesala cele noči v Edenu«. Tega vi ne veste? No! Jaz sem jo nekolikrat srečala, ko sem šla že zjutraj po mleko, ona pa šele s kroka s kakim galanom. To je prava punca, on si lahko le gratulira, da jo je pustil ...«

»Glejte, jaz pa bi bila za njo prise-gla!« se je čudila gospa Aprilova. Ka-ko se človek lahko moti. To je baš tako kakor s to Konvickovo —

»S katero?«

»No, tam z ogle, ta hišnikova, ve-ste? Saj jo poznate —«

»A ja, že vem: Ta z zavihanim no-som, ne?«

»No, ta! Hodi kakor princezinja in misli si, da jo bodo stranke v hiši pozdravljale, ker klepije neke v pisarni na pisalni stroji. Meni je to že davno zna-no, saj sem tam stanovala nekoliko let. Stara je stregla pri rodbinah, on pa je čakal na vsako desetico, kadar je komu odprl, kakor hudič na grešno dušo, samo da bi lahko dalj puncu za parado. In ve-ste, kaj so od nje dočakali?«

»To si lahko mislim!« je mrknila vtipno z očmi gospa Marčeva.

(Konec prihodnjih.)

* Eden: praški Prater.

koju je vodil Šahin stize još crnja sudbina, jer je Tvrtkov vojvoda Vlatko Vuković sasvim upropasti kod Bileća u Hercegovini.

Ali te pogiblji Turcima samo uliše više kuraži i želje za osvetom. Počeše se naglo spremati, da raskrste definitivno sa srpskim državama. Tri godine stalno se pripravljahu. Lazar je činio sve, što mu je moguće bilo, da se odbrani »jata prokletoga skota«. Sklapa savez sa kraljem Tvrtkom, Vukom Brankovićem, Balsićima i sa napuljskom strankom u Hrvatskoj. (Sledi.)

PROFESORSKA SKUPŠČINA V CELJU.

V ponedeljek, dne 2. julija se je vršila v Celju redna letna skupščina ljubljanske sekcije jugoslovanskega profesor-skega društva. Skupščine se je udeležilo okrog 40 delegatov vseh slovenskih pododborov. Vršila se je v risalnici nove realne gimnazije, torej v še-le nedavno dograjenem prostoru, za katerega je svoj čas dala takrat še nemška celjska občina prostor na razpolago samo pod pogojem, da se na gimnaziji ne sme nikdar otvoriti kaka slovenska paralelka. Pri otvoritvi skupščine je opozoril zborovalce na to značilno zgodovinsko dejstvo nestor slovenskih profesorjev v Celju g. Matej Suhač, ki je pozdravil kupščino v imenu celjskega pododborja. Pod predsedstvom ravnatelja dr. Koruna in podpredsedstvom prof. Mravljaka je nato prešla skupščina na dnevni red. Tajniško in blagajniško poročilo, iz katerega je med drugim razvidno, da šteje ljubljanska sekcija danes 303 člane, se je vzelo po daljši debati na znanje ter izrekel soglasno celokupnemu odboru absolutorij. Delegati iz provincijalnih mest so zlasti povdarjali potrebo po energičnejši akciji za zboljšanje gmotnega položaja uradnikov, odnosno profesorjev ter se je v to svrhu odposlal zopet v akcijski odbor javnih nameščenecv poseben delegat. Višji šolski nadzornik g. Wester je imel nato zanimiv in instruktiven referat o svojem informativnem potovanju po srednješolskih zavodih po Srbiji. Predavatelj je zlasti povdarjal, da se z naše strani srednje šolstvo v Srbiji čisto podcenjuje in da je ono pred nami zlasti v gojitvi domoljubnih panog (domača zgodovina, zemljepis, domači jezik). Drugi napovedani referat dr. Omerze je moral vsled pomanjkanja časa odpasti.

V novi odbor so bili izvoljeni: Predsednik dr. Korun, podpredsednik Jeran, odborniki: Vrhovnik, dr. Strmšek, Pavlič, dr. Debevec, Prezelj, dr. Samsa, dr. Šmajdek; namestniki: Hočevar, Tejkal, Maselj, Ovsenek; pregledniki: Mazi, dr. Bevk, Lovše.

Med slučajnostmi je bilo med drugim sklenjeno, ponoviti zahtevo po specialnem zastopstvu ljubljanske sekcije v glavnem prosvetnem savetu v Beogradu in je bil kot delegat določen inspektor Vajda. Dalje je bilo sklenjeno, da bo društvo zopet vzelo v svoje roke iniciativo za izdajanje učnih knjig. Na mednarodni profesorski kongres v Pragi pošlje sekcija po možnosti lastnega delegata, drugače pa vsaj skupno s splitsko sekcijo. Na predlog delegata mariborskega pododborja se je sklenilo zbirati poseben fond, iz katerega se bodo za kritje pogrebnih stroškov podpirale vdove umrlih profesorjev.

Skupščina je potekla v najlepši harmoniji. Na glavno skupščino, ki se vrši koncem tedna v Sarajevu, se odpelje iz Slovenije okrog 50 delegatov.

Politične vesti.

Zvišanje neposrednih davkov. Finančni minister bo predložil narodni skupščini zakon o izpremembah in dopolnitvah zakona o taksah. V finančnem ministristvu so pričeli razpravljati o Kumanudijevem načrtu glede izenačenja neposrednih davkov, katerega misli Stojadinović izročiti že prihodnji teden narodni skupščini.

Vlada hoče zmanjšati državnim nameščencem plače. Na seji ministrskega sveta 2. tm. je finančni minister načel vprašanje, da se sluge izvzamejo iz uradnišk. zakona in da se njihovo gmo. stanje uredi s posebnim zakonom. S posebnim zakonom naj se tudi regulira vprašanje njihove odpustitve iz službe. Finančni minister je nadalje izjavil, da mu ni mogoče regulirati uradniške plače, dokler se ne sprejme uradniški zakon. Na seji zakonodajnega odbora se je pričela specialna debata o uradniškem za-

konu. Minister Tričković je izjavil, da vsled vladnih kriz ni mogel biti sprejet pravočasno uradniški zakon in da se ni kršila ustava, čemur je Svetozar Pribičević ugovarjal.

Klerikalci na Dunaju za monarhijo. Na Dunaju so slavili 1. julija avstrijski katoliški dan, ki je bil prav za prav monarhistična manifestacija. Pridigari so označili ta dan kot prvo mašo nove Avstrije. Kardinal Piffl je trdil v svojem govoru, da leži bodočnost Avstrije v naročju katoliške cerkve. Svečanosti so se vršile v Hofburgu, prisostvovala jim je velika množica ljudstva, mnogoštevilni škofje. Slavnost so motili legitimisti, ki so dajali duška svojim dinastičnim činstvom. Na Kingu so razvili črno-žolto zastavo, katero jim je policija konfiscirala.

Prizave za konferenco v Sinaji. V Sinaji se bo vršila konferenca Male antante, za kar se že vršijo priprave. Konferenca se bodo udeležili vsi zunanji ministri in ministrski predsedniki. Glede Poljske še ni gotovo, ali se udeleži. Na konferenci se bo tudi razpravljalo o odnosih Male antante napram boljševski Rusiji.

Prvo poglavje uradniške pragmatike sprejeto. V zakonodajnem odboru 3. tm. je bila sprejeta določba o političnem preprisanju uradnikov.

Zarota komunistov v Bolgariji. Bolgarske oblasti so odkrile v Plevni zaroto komunistov, ki je bila financirana od boljševikov. Ob naši meji se zbirajo bolgarske čete, a po izjavi kralja Borisa Bolgarija nima vojnih namenov napram nikomur.

Poruhrije odrezano od Nemčije. Vsled atentata na belgijski vlak je Francija popolnoma odrezala Poruhrije od ostale Nemčije. Poostreno obsedno stanje je najstrožje izvedeno.

Represalije v Poruhriju poostrene. Francozi so 1. tm. zasedli Kruppove tvornice. Zaradi eksplozije na Duisburškem mostu je ves promet med zasedenim in nezasedenim nemškim ozemljem prekinjen. Papežev državni tajnik Gasparri je poslal v papeževem imenu monsignoru Castelliju v Berlin brzojavko, v kateri izjavlja, da ga je papež pooblastil, naj se podvzamejo novi energični koraki, da bi nemška vlada na isti način enkrat za vselej obsojala taka dejanja, kakor jih obsoja papež.

Grožnje Anglije Francoski. Angleška vlada je javno zagrozila Franciji, če se bo upirala Francija odgovoriti Angliji, se bo Anglija sama začela pogajati z Nemčijo s sodelovanjem nevtralnih držav brez Francije.

Celiske novice.

IZ SEJE CELJSKEGA OBČINSKEGA SVETA

dne 2. tm.

V našem občinskem svetu se je udomačila brezobzirna navada, da prihajajo nekateri obč. odborniki redno prepozno k obč. sejam, nekaterih gospodov pa že dolgo ni bilo videti v sejni dvorani in tudi ne pri posvetovanjih v odsekih. Na 1/6. uri napovedano obč. sejo je mogel otvoriti župan dr. Hrašovec šele eno uro pozneje.

Zapisnik zadnje seje se odobri brez debate, overovateljem se imenujeta obč. odbornika Bizjak in Felicijan.

Pravno personalni odsek: Poročevalca obč. odbornika dr. Kalan in prof. Mravljak.

Uredijo se prejemki treh uslužbenecv v klavnici od 1. X. 1922 naprej. Principijelno se sklene predložiti pokrajinski upravi za Slovenijo v razveljavljenje vsa ona definitivna imenovanja mestnih uslužbenecv, ki so se izvršila tik pred preobratom dne 26. X. 1918 na nezakoniti način in v očividno škodo mestne občine. Prizadeti lahko zaprosijo zopet za definitivnost po uveljavljenju nove službene pragmatike.

Vdovi po mestnem slugi Topolovšek se prizna izredna milostna podpora mesečno po 200 Din. Odklonijo se pa prošnje nekaterih mestnih nastavljenecv za povišanje mezd, ozir. honorarja. Mestnemu uradniku Pozniču se izreče za vzorno ureditev mestne registrature priznanje in se mu določi za njegovo izvenuradno delo majhna nagrada.

Kot gledališki mojster v mestnem gledališču se nastavi Iv. Matejčk, tapetnik narodnega gledališča v Ljubljani.

Odstranijo se v kratkem vojaške barake pri Sp. Lanovžu, ki stoje na mestnem zemljišču. Mestna občina vztraja pri svoječasni pogodbi, da se mora

sedanji stavbeni prostor vpostaviti zopet v prejšnje stanje t. j. travnik.

Celje je tako srečno, da je dobilo novega vojaškega dobavitelja za meso v osebi Dimitrija Markovića, ki pa mrzi razne klavniške pristojbine. Obrnil se je do obč. zastopa s prošnjo, da ga kot vojaškega dobavitelja oprosti obč. davščin. Prošnja se je kot neutemeljena odklonila. Smo pa mnenja, da ima Celje dovolj mesarjev, ki so v stanu zalagati vojaške kuhinje z mesom.

V domovinsko zvezo se sprejmejo kuharica Zagode Marija, vdova gled. mojstra Rupprich Rozalija, mestni uslužbenec Kauc Ivan in krojaški mojster Bizjak Ivan.

V Celju se ustanovi krajevna borza dela in se v to svrhu sklene plačevati poslovne prostore.

Med mestno občino in celjskim Dramatičnim društvom se sklene za uporabo mestnega gledališča pogodba za dobo 10 let. Društvo uporablja in upravlja gledališče z vsem inventarjem, ima prosto razsvetljavo in plin, mestna občina si pa pridrži pravico nadzorstva nad svojim premoženjem ter se zaveže vzdrževati gledališko poslopje v primernem stanju. Za pogodbo na daljšo dobo so se toplo zavzemali poročevalci dr. Kalan, obč. odb. Prekoršek in podžupan Žabkar, proti so bili klerikalci. Dočim je obč. odbornik Koren tekom debate uvidel potrebo pogodbe na daljšo dobo in glasoval za predlog. Glavnik klerikalnega kluba je pa dovolj jasno pokazal v svojih izjavah, kako bi skrbeli klerikalci za kulturne potrebe mestne občine, ako bi bila izročena njihovi milosti.

Kulturnozdravstveni odsek: Poročevalca obč. odbornika Prekoršek in Koren.

Gospodinjstva šola je morala vsled povojnih razmer svoj učni načrt znatno skrajšati ter se omejiti na pouk v priroju. Ministrstvo za industrijo in trgovino je obljubilo sedaj šoli finasirati dve učiteljici, ako se zaveže mestna občina preskrbeti potrebni inventar in šolske prostore. Obč. odbor sklone opremiti šolo s kuhinjskim orodjem in ji dodeliti prostore pod pogojem, da se sme praktični pouk IV. razr. meščanske šole vršiti v tej kuhinji. Mestna občina prevzame torej jamstvo za vse stroške raz. učiteljstva. Radi dodelitve prostorov se naprosi mestni šolski svet, da ponovno podvzame razdelitev šolskih prostorov, h koji komisiji bi bilo pritegniti tudi šolsko-kulturni obč. svet. Sklenejo se izredne podpore za Glasbeno Matice 1500 Din, Dijaško zadrugo na Dunaju 500 in v pokritje veselicega davka od gledaliških predstav Dram. društva primeren znesek.

Utemelji se nujna potreba, da se kreira mesto mestne babice, ki bi se klicala k porodom mater iz revnih slojev in k naglim ter cestnim porodom. Intervencija bi bila brezplačna. Predlog se sprejme in se mesto takoj razpiše.

Finančno - gospodarski odsek: Poročevalca obč. odbornika dr. Božič in podžupan Žabkar.

Odpišejo se trem strankam razkuževalni stroški o priliki epidemične bolezni. Celjskemu pevskemu društvu se določi večji znesek za kritje veselicega davka o priliki koncerta družine »Stankovič«. Odboru za prenos judenburških žrtvev se določi prispevek 250 Din, tel. društvu »Svobodi« se odpišejo stroški za razsvetljavo v mestni telovadnici.

Dovolj se adaptacija v prostorih Glasbene Matice na mestne stroške, s čimer se pridobi eno stanovanje. Parcelira se zemljišče poleg dr. Kalanove hiše v tri stavbišča ter se odda trem ponudnikom, ki hočejo zidati na prostorih lične vile. Zahteva se predložitev načrtov z obvezo, da začnejo zidati še to leto. Odpre se na tem prostoru tudi nova cesta. Istotako je obč. svet pripravil prodati stavbišče poleg okoliške osnovne šole v Razlagovi ulici ter zahteva od interesa predložitev stavbenih načrtov. Za popravilo kapucinskega mostu se razdelijo stroški na okol. občino, mesto in okrajni zastop ter se podrobna izvršitev dela prepušča fin. gospodarskemu odseku in mestnemu magistratu.

Pokopališki odsek: Poročevalci obč. odb. Ravnikar. Sklene se pripraviti nove prostore za grobove vojakov in invalidov.

Služainosti. Obč. odb. Koren interpelira radi otvoritve rotovške kleti od strani obrtnika Bizjaka, župan mu da zadovoljiva pojasnila.

Obč. odbor izrazi svoje začudenje nad tem, da je zaprta po vojaški straži

pot ob avgmentacijskem skladišču na Ljubljanski cesti, ker je vendar javna in vsaka nevarnost izključena. Nadalje protestira proti šikaniranju celjskih meščanov o priliki popisa živine in vozil zamudnikov, ki so se morali dvakrat javiti v št. Jurju.

Ker je s tem dnevni red izčrpan, zaključil župan dr. Hrašovec ob 1/22. uri obč. sejo.

Političen sestanek JDS danes v sredo zvečer odpade radi Ciril - Metodovega kresa, ki se bo žgal nocoj po stari slovenski navadi na Starem gradu.

Občni zbor muzejskega društva se je vršil 27. junija v Narodnem domu. Predsednik prof. Mravljak je navajal težkoče, ki so preprečile stremljenje odbora, da dobi muzej primernejše prostore, kjer bi prišle zbirke do boljše veljave. Odbor je prošil občinski svet, da primerno adaptira dosedanje prostore pri župni cerkvi. Po izvršenem delu se prične ureditvijo še tekom teh počitnic. Na starem gradu so se izvršila na razvalinah nekatera nujna popravila. Društvo je zastopal lansko leto ravnatelj Jeršinovič na arheološkem kongresu v Dobrni. Iz blagajniškega poročila je razvidno, da ima društvo 3000 dinarjev čistega premoženja. Na kulturno-historično razstavo v Varaždinu pošlje društvo posebne delegata. Društvo bo stopilo tudi v stik z muzejskim društvom v Ptuj in zgodovinskim društvom v Mariboru. Pri volitvah je bil izvoljen stari odbor. Članarina se je povišala letno na 5 dinarjev.

Sokolsko društvo v Celju opozarja one člane, ki se udeleže zleta v Konjice v kroju, da pridejo v četrtek in petek k redovnim vajam, ki se vrše vsakokrat od pol 8. do 8. ure zvečer v telovadnici. Bratje, ki redovnih vaj ne bodo posestili, jim nastop v kroju nikakor ne bo dovoljen. Celjski Sokol se zbira v nedeljo, dne 8. julija ob 1/4. uri zjutraj v telovadnici, od koder odkoraka s praporom na kolodvor. Sestre in bratje naj pripravijo denar za vojni listek. Denar bode pobral eden društvenih funkcionarjev in kupil za vse vozne listke, da se prepreči gnečo pri blagajni. Zlet v Konjice je prireditelj celjskega okrožja, kjer je včlanjeno naše društvo in je tedaj obvezen za vse člane, predvsem one, ki imajo kroj. — Upamo, da tudi od ostalega članstva ne bode nikogar, ki bi brez tehtnega vzroka ne prišel na zlet. Sokolstvu naklonjeno občinstvo vabimo, da se nam pridruži. Voznina je polovična, železniška zveza tako tja kakor pri povratku ugodna.

Zlet celjskega sokolskega okrožja v Konjice. Narodno-zavedno občinstvo se enkrat opozarjamo na zlet celjskega sokolskega okrožja v Konjice, ki je zlasti za nas Konjičane velikanske važnosti. Prihodnjo nedeljo v Konjicah zbrano Sokolstvo naj konjiškim Nemcem in nemčurjem, kojih ni baš malo in ki še vedno žive v trdni veri, da bodo kmalu zopet popolnoma zagospodovali nad našim življenjem, pokaže, da je v našem narodu jaka narodna zavest ter da se njihove nakane ne bodo nikdar več uresničile. Zato 8. julija 1923 vsi v Konjice.

Smrtua kosa. V dunajskem sanatoriju je umrl 2. tm. g. Hinko Kadrnka, zobotehnik, organizator in prvoboritelj Sokolstva v Tuzli. Blag mu spomin!

Tržne cene v Celju dne 1. julija 1923. (V Din.) V mesnicah I. vrste 28, II. 26, na trgu I. 25, II. 22, 1 kg vampov 10, pljuč 10, jeter 25, ledje 25, loja 25—27; teletina: 1 kg telečjega mesa I. 28, II. 25, jeter 26, pljuč 17.50; svinjina: 1 kg praščjega mesa I. 30, II. 28, pljuč 19, jeter 25, slanina I. 40, II. 38, na debelo 38, masti 42, ameriksanske masti 36, šunke 55, prekajenega mesa I. 45, II. 40, prekajenih parkljev 20, prekajene glave 25, jezika 40; klobase: 1 kg krakovskih 50, debrecinskih 50, hrenovk 30—35, satajad 35, posebnih 35, tlačenk 30, svežih kranjskih 50, suhih kranjskih 75, salami 115, brannšviške 20; perutnina: 1 kos, piščanec majhen 15, večji 20—25, kokoš 35—50, petelin 50, raca 50, gos 100, domač zajec, manjši 25—30, večji 60; 1 liter mleka 3.50—4, 1 kg surovega masla 50, čajnega masla 72, masla 55, bohinskega sira 60—65, trapista 34—60, sirčka 18, eno jajce 1.25—1.50; pijače: 1 liter starega vina 13—15, novega 8—12, piva 6.50—8, žganja 28—30; kruh: 1 kg belega kruha 7.50, črnega 6.50, žemelj 10; sadje: 1 kg marelic 20, orehov 7, luščenih orehov 25—30, črešenj 10, črešenj 1 liter 4, 1 suhih češpelj 10, suhih hruš 8; specerjsko blago: 1 kg kave Portorika 68, Santos 48—52, Rio 44, pražene kave I. 70, II. 56, III. 50, kristal belega

sladkorja 25, sladkorja v kockah 27, kavne prinesi 32, riža I, II, 8, I liter namiznega olja 36, bučnega olja 40, vinskega kisa 4, navadnega kisa 4, petroleja 7, spirita denat 15, 1 kg soli 3.50—4.25, čelga popra 40, mletega popra 40, paprike 10, sladke paprike 88, riževga škroba 32, pšeničnega škroba 14, testenin I, II, 15, mila 20—22, karbida 6.50, mleški izdelki: 1 kg moke št. »00« 7.40, »0« 7.35, »2« 6.90, »4« 6.40, »6« 5.40, krušne moke 5.20, ržene moke 6.40, kaše 6.75, ješpreja 6, otrobov 2, koruzne moke 3.80, koruznega zdroba 4.50, pšeničnega zdroba 7.50, ajdove moke 7.50, na drobno pri kg po 20 para več; žito: 100 kg pšenice 480, rži 420, ječmena 360, ovsa 400, prosa 400, nove, sušene koruze 340, ajde 400, fižola 550—700; kurivo: 100 kg premoga, črni 43, rujav 23, drv, trdih 35, mehkih 28, m³ drv, trdih 130, mehkih 160; krma: 100 kg sladkega sena 110, pol sladkega sena 90, kislega sena 80, slame 80; zelenjava in gobe: 1 komad glavnote solate 0.25—1, zgodnje zelja ital. 12.50, ohrovt 1 kom. 2—3, 1 kg karfijsla 30, špargljev 30, kolerabe 0.50—1.50, špinata 1 krožnik 1.50, 1 kg paradižnikov 20, graha v stročju 1 krožnik 2, 1 kg fižola v stročju 12, čebule 4, česna 5, krompirja novega 3—3.50, starega 2, jurčkov 1 krožnik 3—4, 1 kg suhih gob 35.

Narodno zdravje.

O solnčnem lečenju. Šefzdravnik O. krožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani nam piše: V 72. številki »Nove Dobe« z dne 28. junija 1923 je g. Ivan Bizjak priobčil neko kritiko upravnega posloja in ambulaterija O. krožnega urada za zavarovanje delavcev, v kateri je med drugim napisal stavek: »Solnčna kopel tudi ne spada v ljubljansko megle«. Iz tega razvidim, da nekaterim članom ravateljstva ni znano, za kaj tu gre. Pojasnim naj torej, da nikakor ni morda nameravano solnčenje, kakor ga poleti uživajo obiskovalci naših javnih kopališč. Gre marveč za takozvano helioterapijo, to je za naravno zdravljenje s solnčnimi žarki izvrstno lečilo pri gotovih kostnih in kožnih obolenjih, tako pri angleški udnici (Rachitis), pri skrofulozi ter pri tuberkulozi kosti in sklepov, ki je posebno v otroški dobi zelo pogosta. Uspehi tega zdravljenja so očividni, če tudi zahtevajo precej časa. Še pred par desetletji je kirurgija za kostno jetiko obolele ude kratkotalo amputirala, tako da je bolnik za vse življenje ostal pohabljen ali celo dela nezmožen. Pri solnčnem zdravljenju pa se ne ustavi le gnojenje, temveč se obolela kost čisto tako izleči, da ostane dotični ud v uporabi. Ni mi treba poudarjati, kakega pomena je to za delavno ljudstvo pri tako razširjenih tuberkuloznih obolenjih dlanjskih kosti na roki, kolka, stopala itd. Najboljše uspehe se s solnčnim lečenjem seveda dosega v višinskih legah, kjer solnčnih žarkov ničesar ne ovira. Zaradi tega je eden najzastojnejših strokovnjakov na polju helioterapije, švicarski zdravnik dr. Rollier, otvoril tako zdravilišče v Leyssinu, ki leži 1500 m nad ženevskim jezerom. V Gornji Štajerski imajo slično zdravilišče za kostno jetične otroke na Stolzalpe v gornji murski dolini. Prav dobre uspehe se dosega tudi ob morju, kjer pridobe solnčni žarki vsled refleksije od morske gladine. Dosegamo pa lepe in zadovoljive uspehe tudi v velikomestnem ozračju. To je med drugim dokazal znani strokovnjak za otroške bolezni prof. dr. Pirquet na Dunaju, ki je sredi mesta na strehi svoje nove klinike, IX. Lazarettgasse 14, ustanovil solnčno zdravilišče. Tu leže skrofulozni in za kostno jetiko oboleli otroci po več ur na dan razgaljeni. In če prav je velikomestna soproa nasičena raznih tovarniških izhlapih in premogovega prahu, kar otežuje ultravijoličnem žarkom dostop, so vendar uspehi zelo povoljni. Prof. Pirquetu so tako zadovoljili, da je pričel z enakim zdravljenjem tudi pri dojenčkih. Konstruiral je neko vrsto lesenih kurnikov, ki se izobesijo iz oken venkaj. V takem kurniku leži na blazinah dojenec, izpostavljen solncu in niti ne potrebuje kakega varstva, ker ga leseno omrežje ščiti pred vsako neugodo. Pri kostni tuberkulozi in skrofulozi se tudi s tem sistemom, pri katerem pa zopet učinkujejo le solnčni žarki, dosega prav dobri uspehi. In kar je uspelo na Dunaju, nam mora uspeli tudi v Ljubljani, kjer imamo boljše ozračje in kjer solnčni

žarki ne najdejo toliko ovir. Megla nas ne more in ne sme motiti. Ako sploh, jo imamo v Ljubljani le 2—3 mesece po zimni, vendar postaja od leta do leta redkejša, kar je morda v zvezi z regulacijo ljubljanskega barja. In ali naj solnca ostalih 9 mesecev ne izrabimo v tako koristne namene? Kdor pozna bedo za kostno jetiko obolelih, ve, kak napredek pomenja vsak tak uspeh. To so najbednejši med bednimi. Zaradi gnojenja, potrebe neprestanega obvezovanja itd. jih ne prejme nobeno naših zdravilišč. K morju se tudi ne morejo podati in morda tam izpostavljati solncu, ker bi jih nikoder ne trpeli. Prisiljeni so torej polegati po kirurških oddelkih javnih bolnišnic, kjer so pa zaradi dolgotrajnosti svojega obolenja malo priljubljeni gostje in kjer jim tudi ni mogoče prožiti modernega lečenja. Ali pa morajo doma v ne-higienskih razmerah čakati na žalostni konec, od tedna do tedna opazujoč, kako se jim obolela roka ali noga vedno bolj kvari. Nuditi tem bednikom preizkušeno moderno zdravljenje in jim vrniti delazmožnost, je torej namen našega solnčnega zdravilišča. Omenjam naj še, da to seveda ni morda namenjeno le ljubljanskim članom. Kakor moderno zdravilno kopališče, s katerim bo razpolagal ambulatorij, naj tudi solnčno zdravilišče za enkrat služi zavarovancem iz vse Slovenije. V ta namen smo v upravnem posloju predvideli dve veliki bolniški sobi, eno za moške, drugo za ženske, v katerih bodo zunanji člani brezplačno nastanjeni, dočim se bodo v ambulatoriju, kopališču in solnčnem zdravilišču zdravili, dokler bo to zahtevala njih bolezen. Ustanovitev nadaljnjih ambulatorijev, pred vsem po mestih in industrijskih krajih, je pa seveda ena najvažnejših nalog Okrožnega urada za zavarovanje delavcev.

Narodno gospodarstvo.

Prodaja sodarske robe. V pisarni kr. direkcije šum v Vinkovcih se bo vršila dne 14. julija t. l. dražba nemške sodarske robe. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Svetovni kongres za mlekarstvo, na katerega je predsednik Zedinjenih držav povabil vse države bo zboroval dne 2. in 3. oktobra t. l. v New Yorku, dne 4. v Philadelphia in potem v Sirakuzi, kjer bo od 5. do 10. oktobra tudi narodna razstava za mlekarstvo. Natančnejši spored kongresa je interesentom v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Vsem industrijalcem, trgovcem in obrtnikom. Z naglimi koraki se bliža otvoritev III. ljubljanskega vzorčnega velesejma, bližajo se dnevi trumfa in samozvesti naše domače industrije, obrti in trgovine, katera bo na sejmišču zopet pokazala strmečim očem delo onega trudapolnega in izredno težkega leta. Naši pridobitveni krogi vedo dobro n-poštevati pomen ljubljanskih velesejmov in se pridno priglašajo k udeležbi, vendar pa se še dobe omahljivci, kateri čakajo s svojo prijavo do zadnjega trenutka, ko je največkrat že vsled pomanjkanja razstavnega prostora prepozno.

Ljubljanski velesejmi so dvignili Ljubljano do slovesa velesejskega mesta in s požrtvovalno propagando se je posrečilo, da danes v inozemstvu Ljubljano dobro poznajo, kar poprej ni bil slučaj. V južnih krajih naše države se je pričela upoštevati slovenska industrija, obrt in trgovina in marsikatera trajne trgovske zveze so se ustanovile, sklenile in ojačile na sejmišču. Naloga in dolžnost vsakega industrijalca, obrtnika in veletrgovca je, da se udeleži III. velesejma, ker samo z združenimi močmi vseh zamoremo našo največjo narodno gospodarsko manifestacijo kar najsilnejše prirediti, povzdigniti še bolj naš sloves in pokazati kaj zamoremo na industrijskem in obrtnem polju, ter da bo kmalu prišel čas, ko ne bomo v Jugoslaviji več odvisni — od inozemstva. Zato pa je treba požrtvovalnosti vseh pridobitvenih krogov in si vzemimo za vzgled naše severoslovanske brate Čeha. Posebno letos je to za železi ter vlada izredno zanimanje s strani kupcev iz vseh krajev, kateri se že sedaj javljajo v velikem številu in smo vsled tega prepričani da se bodo dosegli lepi kupčijski uspehi ter tako zopet malo oživel našo trgovino katera se nahaja še vedno v stagnaciji. Da se olajša delo velesejskemu uradu, se prosi vse, da nemudoma dopošljejo prijavnice ker se za-

more potem pravočasno pričeti z razdeljevanjem prostorov in upoštevati posameznikov želje. Z informacijami Vam je na razpolago velesejski urad na razstavišču ob Gosposvetski cesti.

Industrijsko-obrtno vzorčna izložba v Mariboru, združena z vinarsko, vrtnarsko, umetniško in gradbeno razstavo. (Od 15 do 26. avgusta 1923.) Prijavni rok samo še 6 dni! Ponovno opozarjamo, da poteče prijavi rok nepreklicno dne 1. julija! Vsi, ki se doslej iz tega ali onega vzroka niso prijavili, naj to nemudoma store! Razstavni odbor polaga posebno važnost na to, da bodo na razstavi zastopane vse panoge industrije in obrti v kar največjem številu. Prepričati moramo javnost, da je domača industrija, zlasti pa obrt dovolj močna in razvita, da krije vse naše potrebe. Čim več nas bo, tem več bomo dosegli, kajti v slogi je moč. Zato vsi na razstavo. — Vajeniški odderek je tudi letos brezplačno na razpolago. Opozarjamo na to vse mojstre in prosimo, da dajo svojim vajencem priliko, da se te razstave vdeleže v čim večjem številu. Najboljša dela se bodo odlikovala. — Permanentne vstopnice za razstavo. Razstavni odbor opozarja nato, da veljajo legitimacije za 50 odstotni popust na železnici obenem kot permanentne (trajne) vstopnice za razstavo. Lastnik legitimacije ima ves čas razstave prost vstop v razstavne prostore. Zato pripravimo, da občinstvo pridno poseže po teh legitimacijah, ki stanejo samo 20 Din, pri čemer je vpoštevati vstopnina za ves čas razstave in je torej cena izredno nizka. — Razstavni katalog, ki izide o priliki razstave, je velikega pomena ne le za vse razstavljalce, ampak tudi za vse denarne zavode, trgovce, gostilničarje, podjetja itd., ker bodo imeli oglasi vsled razširjenosti tega kataloga največji in najtrajnejši uspeh. Oglase sprejema pisarna razstavnega odbora in pooblašeni anončni zavod I. Sušnik, Slovenska ulica. — Vsa pojasnila glede razstave daje izključno le pisarna razstavnega odbora v Mariboru, Aleksandrova cesta 22, telefon int. št. 325.

Fedor Mikič.

O ZABRANI ALKOHOLNIH PIJAC V SEVERNI AMERIKI.

(Dalle.)

Mr. Hohenthal pravi, da so gostilničarji posredovalci državne blagajne ali neproduktivni in nepotrebni državni blagajničarji. Za vsak dolar alkoholnega davka, so izdali Amerikanci 16 dolarjev za alkoholne nesrečneže in nesreče. Z zabrano alkoholnih pijac ostane v žepih amerikanskega naroda vsako leto 5 milijonov dolarjev. Medtem, ko je Amerika imela leta 1920 21 še preko tri milijone brezposelnih, radi preureditve vojne industrije v mirnodobsko, potrebuje Amerika danes zopet preko pol milijona delavcev. »Mi nimamo brezposelnih, ker nimamo alkohola«, pravi Mr. Hohenthal. Pri nas si vsak priden delavec lahko v najmanj 2 letih sežida svojo hišo. Večina delavcev ima svoje avtomobile. Fordove tovarne avtomobilov n. pr. ne morejo producirati dovolj avtomobilov. Tako Hohenthal. — Umrljivost je v Ameriki prvotno padla na 16—17 pro mille, a znaša danes komaj 12‰ t. j. zmanjšanje za 25 odstotkov! Umrljivost otrok v New Yorku (pri otrocih izpod 1 leta!) je padla za 25%.

Tako je z odpravo prohibicijskega zakona v državi New York, Država New York predvsem ne pomeni še »zdrženih« držav. Abstinenci so se borili v Ameriki 150 let, da so dosegli spremembo ustave v abstinentnem smislu ter dosegli s tem tričetrtinsko večino, katera je za spremembo zvezne ustave potrebna. Danes je položaj za alkoholni kapital obraten. On mora doseči za spremembo ustave kvalificirano tričetrtinsko večino. Tega ne bo dosegel nikoli! Amerika dela v šolah in v cerkvi naprej! Amerika ima v šolah obligatoričen pouk o škodljivosti alkohola in nikotina. Največje težkoče povzročajo Amerikancem priseljeni delavci, ki se nočejo ravnati po amerikanskem prohibicijskem zakonu. Zato ima Amerika direkten interes na razvoju abstinentske ideje v ostalem svetu, posebno v Evropi. Mi vidimo torej, da igra abstinencija v svetovni politiki danes veliko vlogo. Najbolj čuden pojav je, da so se Rusija in Amerika, deloma tudi Anglija, znašli v tej točki — vklub najdiametralnejšim gospodarskim, društvenim in kulturnim tendencam. Eks-

tremi se dotikajo! Mi Slovani pa smemo biti ponosni, da je baš Rusija prva država v Evropi, ki je odpravila alkoholizem — če je tudi sovjetska!

Za ameriško delovanje je n. pr. zanimivo, da je vsako leto pri »birmi« obljubilo do 300.000 birmancev abstinenco do 21., da celo do 25. leta! Primerjajmo, kako je to pri nas!? Ej, kje si duhovščina? Ali se ne sramuješ pred svojimi ameriškimi kolegi? Ali se mogoče sama vdajaš pijaci — zaradi lepšega vzgleda!? Na žalost moram tu sam pripoznati, da nisem bil pri birmi v najvzornejši družbi!

Bil sem 7 let star. Na dan birme sem bil pri birmanskem botru v vinogradu. Povabljen je bilo veliko število gostov. Dobro se spominjam, da me je eden povablencev toliko časa zalival s tem prokletim smrdljivim vinom, da sem ležal kot svinja nezavesten pod mizo — dokler me niso odnesli v posteljo. Da, to je hudičeva zloba, ki se na žalost ponavlja še celo danes, ko je javnost o škodljivosti alkohola bolj podučena nego takrat pred 20 leti!

Število tuberkuloznih je padlo za 50 odstotkov. Alkoholno zmanjšanje jeter (»ciroze«) je imelo 1910, leta 13.3%, 1917, leta 11%, 1919, leta 7%! Če je umrlo 1917, leta na 100.000 ljudi 5 ljudi, je umrl leta 1920, samo 1 človek! Če je poprej umrlo zaradi alkoholizma 124 ljudi (na x ljudi?), jih je umrlo leta 1921, samo še 26, torej skoro za 80% manj. Po računih zavarovalnih družb je znašala leta 1910, povprečna dolžina življenja 50.3 let, leta 1921, 53.98 let, a v državi Canases, kjer velja prohibicija brez presledka že 87 let, znaša povprečna dolžina življenja celo 59.73 let (l. 1922!).

(Konec prih.)

Dnevna kronika.

Kongres Uduženja profesorjev SHS se vrši v dneh od 5. — 7. julija 1923 v Sarajevu. Izmed Slovencev se udeležijo kongresa več delegatov, na čelu nadzornik Wester kot predsednik sekcije profesor. društva iz Ljubljane prof. dr. Korun. Celje zastopajo gg. profesorji Mravljak, Napotnik, Holecček in Levičnik, Maribor zastopata prof. dr. Strmšek in Ribarič.

Cesarsko palačo v Pekingu je strahovit požar popolnoma uničil.

Razdelitev avstro-ogrskih arhivov. Pod tem naslovom piše četrtkov »Slov Narod«, da bi bilo jako lepo, če bi naša likvidacijska komisija delala roko v roki s Čehi. Sporazumela se je sedaj naša vlada z Avstrijo, da se uporabljajo obojestransko arhivi v znanstvene svrhe. Nekatero listino se bodo izročile jugoslovanski državi, med drugimi tudi duhovniški arhiv.

Prodaja saj. Ravateljstvo državnih železnic v Subotici bo prodalo dne 13. julija t. l. potom pismene dražbe približno 150 vagonov saj. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Adresar importnih in eksportnih tvrdk. Trgovska in obrtniška zbornica sestavila seznam eksportnih in importnih tvrdk, ki je zelo važnega pomena za naše in inozemske konzulate in za inozemsko trgovsko podjetja, katerim se dajejo na podlagi tega seznama informacije. Interes zbornice je, da pridejo v seznam vse veletrgovine, razvrščene po strokah in predmetih, s katerimi se pečajo. Zato pozivlja zbornica vse zainteresirane protokolirane veletrgovine, importerje kakor tudi eksporterje, ki želijo priti v ta seznam, da takoj pismeno sporoče zbornici svoje naslove tvrdk in podatke, s katerimi predmeti se v eksportu odnosno importu pečajo.

Rodbinska žaloigra. Koncem maja se je ponesrečil v neki tovarni v Jolietu delavec Ivan Javh. Njegova smrt je ženo tako razburila, da je nekaj dni potem ustrelila svoje tri otroke in samo sebe. V pismu, ki ga je pustila, prosi, naj se pokopje vso družino poleg očeta, na vrhu pa napravi nagrobni spomenik s sliko družine.

Hočeš, nočeš, moraš, uvideti, da so »Pekate« cenejše od drugih testenin, ker se zelo nakuhajo in se jih manj potrebuje.

Oglas. (Nabavka sena i slame.) Na osnovu naređenja Komandanta IV. Armijske oblasti E. broj 7836 od 26. Juna ove godine održat će se na dan 28. Jula ove godine u 11 časova pre podne Prve

Telefon štev. 75 in 76

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celju, centrala v Ljubljani

142

Delniška glavnica Din 20.000.000—

19193

Rezerve cca Din 17.500.000—

—64

Podružnice

v Brežicah, Gorici, Kranju, Mariboru, Metkoviću, Nov. Sadu, Pljuju, Sarajevu, Splitu, Trstu.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči računi proti ugodnemu obrestovanju. Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, valut in dovoljuje vsakovrstne kredite.

Prodaja srečke državne razredne loterije.

javne usmene licitacije za nabavku i isporuku sena i slame i to: 1. Za garnizon Ljubljanski 630.000 kilograma sena i 280.000 kilograma slame; kod intendanture Dravske divizijske oblasti u Ljubljani. 2. Za garnizon Mariborski 630.000 kilograma sena i 270.000 kilograma slame; kod vojnog okruga u Mariboru. 3. Za garnizon Celjski 54.000 kilograma sena i 49.000 kilograma slame; kod vojnog okruga u Celju. 4. Za garnizon Sl. Bistrice 250.000 kilograma sena i 90.000 kilograma slame; kod Komande mesta Slovenska Bistrica. Isporučka sena i slame po mesečnim partijama franko magacin (senjak) intendanturkih slagališta navedenih garnizona do 15. oktobra ove godine. Kaucija 5% polaže se u gotovom novcu ili vrednosnim papirima po odredbama čl. 88. Zakona o državnom računovodstvu na dan licitacije do 10 časova pre podne na kasama navedenih Komanda gde će se licitacije održati. Uslovi po kojima će se ove licitacije izvršiti, mogu se videti svakog dana pre i posle podne u kancelarijama označenih Komanda. Svaki ponudjač (licitant) ima da preda na dan licitacije predsedniku komisije pismeno svedočanstvo nadležne trgovačke komore o svojim preduzimačkim podobnostima kao i uverenje o tome, da je svoju radnju prijavio poreskim vlastima i platio porez za tekuće tromesečje. Pozivaju se zainteresovani, da prisustvuju ovim licitacijama. — Iz kancelarije intendanture Dravske divizijske oblasti E. br. 9942 od 29. Juna 1923. godine u Ljubljani.

Odgovorni urednik: Lic. Edvard Šimnic.
Izdava i tiska: Zvezna tiskarna v Celju.

Pozor!

Pozor!

Vinočoč pod vejo

se nahaja pri sv. Jožefu pri »Kozolcu«. Vsak naj prinese kupice seboj. 2—2

Proda se kompletna mesarska stojnica,

ene citre, ena postelja in zofa. Naslov v upravi »Nove Dobe«. 2—2

Sodni uradnik išče za konec julija

stanovanje

dve sobi in pritikline, ali pa eno meblirano lepo, zračno sobo v Celju. Naslov v upravi. 5—2

Učenec

se takoj sprejme pri Kramar in Mislej, trgovina z galanterijskim in mešanim blagom, Celje, Kralja Petra cesta. 2—2

Matija Bukovčan, brivec,

Celje — Kralja Petra cesta 27.

ima v zalogi stroje, škarje za striči, britve, brivsko miho i. vrste, vode proti izpadanju itd. Sprejema britve v brušenje. 1

Instrukcija

iz vseh predmetov osnovne ali prve razrede srednjih šol daje učitelj za mesec julij in avgust. Ponudbe na upravo. 1

Trgovac iz Zagreba išče lepo

meblirano sobo

v blizini kolodvora. Ponudbe je poslati na poštni predal 260, Zagreb.

Sprejme se

praktikanta

lesne stroke in

tekača.

Ponudbe je poslati na poštni predal štev 74. 2—1

Absolvent trgovačke škole, vojaštine prost,

išče prakse

v kakšnem primernem podjetju. Ponudbe pod »D. D.« na upravo. 2—1

Majhno posestvo takoj za prodati. Hiša s 2 sobama, kuhinja, klet in gospodarsko poslopje. Zraven 1 oral zemljišča, pol ure od mesta oddaljeno. Kupec lahko takoj dobi stanovanje. Vpraša se pri Prah, Breg št. 39, Celje, 2—1

Faninngerjevo pristno vino

lastnega pridelka se toči liter po dinarjev 7—, Zavodna 21, J. Šmigovec, Anin dvor. 1

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin.

Po predlogu mestne občine Celje je na prodaj po javni dražbi zemljišče vl. š. 344 d. o. Zagrad, streljšče, za izklicno ceno 25.000 Din.

Dražba se bo vršila dne 14. julija 1923 ob 9. uri dopoldne v pisarni g. notarja Jurija Detičeka v Celju.

Sprejele se bode tudi ponudbe pod izklicno ceno, ako se ta ne doseže. Vadij znaša 30% izklicne cene.

Dražbeni pogoji so v pogled v zgoraj označeni notarski pisarni med uradnimi urami.

Okrajno sodišče v Celju, odd. IV., dne 23. junija 1923.

Razglas.

Splošna gospodarska zadruga v Celju, r. z. z. o. z. je sklenila vsled sklepa občnega zbora od 18. aprila 1923 leta razdružitev in je stopila v likvidacijo. To se sporoča vsem upnikom s pozivom, da uveljavijo najkasneje v roku enega leta svoje ev. nepopravnane zahtevke in terjatve napram isti ter uveljavijo svoje morebitne ugovore proti izbrisu likvidacijske tvrdke.

Celje, dne 2. julija 1923.

SPLOŠNA GOSPODARSKA ZADRUGA
3—1 v CELJU.
r. z. z. o. z.

Popolnoma prenovljena in z lepo opremo opremljena trgovska hiša je na prodaj

zalogo vred ali tudi brez zaloge. Hiša se nahaja v lepem in prijaznem trgu Savinjske doline, kjer je tudi sedež uradov. Trgovina je lepo založena in se nahaja na najprometnejšem mestu v sredini trga ter dobro upeljana. Poleg se nahaja skladišče in kleti, vrt in nekaj posestva. Proda se radi prevzema večjega podjetja. Resni reflektanti na dobro podjetje naj pošljejo svoje ponudbe z navedbo razpoložljivega kapitala pod »Trgovina 1000« na upravo lista. 2—2

Dobavljamo

takoj po dnevnih cenah
iz skladišča Zagreb

vse stroje in orodje

za mizarje, tvornice pohištva, kolarje, žage, za ključavničarje, mehanike in delavnice za popravila, klesarje, tvornice ploč, in kovinskih predmetov. Bogato skladišče transmisij, eurovoljnih in bencin-motorjev, kakor naprave za varenje in bele kovine.

Orodje in stroji
deln. društvo

KARL JETZBACHER, Zagreb
Vlaška ul. 25.

Naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je moj predragi mož, gospod

Hinko Kadrnka

zobotehnik, organizator in prvoboritelj sokolstva v Tuzli - Bosna

dne 2. julija t. l. ob pol 12. uri v najlepši dobi starosti, po dolgi in mučni bolezni v sanatoriju na Dunaju preminul.

CELJE, dne 2. julija 1923.

Frida Kadrnka,
žena.

Brez posebnega obvestila.